

Voorwoord

Arbeidshygiëne, wetenschap en praktijk

Het symposium 'Arbeidshygiëne, wetenschap en praktijk' is het 9e symposium van de Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne. De titel geeft aan dat het vakgebied steunt op zowel wetenschappelijke ontwikkeling als praktische uitvoering. Binnen het Nederlandse vakgebied willen wetenschap en praktijk niet altijd met elkaar sporen.

De resultaten van onderzoek of de producten van onderzoekinstellingen zouden zonder meer bruikbaar zijn voor arbeidshygiënist, die in arbodiensten of in vergelijkbare instellingen werkzaam zijn. Producten van onderzoek vereisen in ieder geval een lange ontwikkelingstijd. Van de kant van wetenschappelijk onderzoekers wordt wel eens fronsend gekeken naar die weerbarstige praktijk. Men vraagt zich af hoe het toch komt, dat hoogopgeleide experts veelal gebruik maken van eenvoudige checklijsten, die niet leiden tot gevalideerde uitspraken. Kortom, er is een spanningsveld tussen deze twee groepen arbeidshygiënist en we hebben niet de illusie dat de geringe wisselwerking met één symposium verdwenen is.

Binnen de bestuursperiode 1997-2000 is dit het 3e achtereenvolgende symposium, dat door de symposiumcommissie is georganiseerd. In deze periode is de frequentie van de symposia verhoogd van eens per twee tot drie jaar naar eens per jaar. Daaruit valt af te lezen, dat het vakgebied in Nederland in de afgelopen twintig jaar volwassen is geworden. En daarmee kunnen we ons scharen in de rij van de grotere verenigingen binnen deze discipline. Naast de Amerikaanse AIHA en ACGIH en de Britse BOHS is de Nederlandse NVvA de vierde vereniging, gemeten naar het aantal leden.

Het belang van de discipline is ook recent weer aangevoeld bij de discussies over de vergoedingen aan werknemers met aan asbest gerelateerde ziekten. De historische blootstelling aan asbest speelt een cruciale rol in de diagnose van de asbestziekten en is daarmee een belangrijk onderdeel voor de beoordeling van toekenning van compensatie. Het Instituut voor Asbestslachtoffers, dat in januari van dit jaar van start is gegaan, heeft het belang van de arbeidshygiënische expertise, naast de medische professies erkend. Blootstelling, historisch of actueel, is bij uitstek onderdeel van het kennisgebied van de arbeidshygiëne. Naast de historische blootstelling is het effect van maatregelen een onderwerp, dat bij alle schadeclaimprocedures van werknemers met aan asbest gerelateerde ziekten zeer uitgebreid is behandeld. Het evalueren van maatregelen kan tot de arbeidshygiëne worden gerekend, in nauwe samenwerking met een verwante

discipline, de veiligheidkunde. Het ontwikkelen van een systeem om historische blootstelling te kunnen bepalen en het niveau van gewenste maatregelen vast te stellen is door onderzoekinstellingen ontwikkeld. Dat kan ook bijna niet anders, daar hier zeer gespecialiseerde kennis voor vereist is. Het kan vervolgens door goed opgeleide arbeidshygiënist, in de praktijk worden toegepast.

Arbo-advisering in de praktijk is het stellen van een diagnose, het voorstellen van een therapie en het implementeren en evalueren van de genomen maatregelen. Deze acties dienen niet uit de losse pols te worden genomen, maar moeten gebaseerd zijn op goede kennis van onderzoeksmethoden, op inzicht in de 'state-of-the-art' in beheersmaatregelen en strategisch inzicht in organisatieprocessen.

Voor al die fasen in het adviesproces is onderzoek vanuit verschillende wetenschappelijke gezichtspunten onontbeerlijk gebleken. Na een aantal symposia waarin de procesmatige kant centraal stond, komen in dit symposium de inhoudelijke aspecten meer aan bod.

2000 is het eerste jaar, dat het programma van het symposium volgens de klassieke opzet is georganiseerd, met een openbare inschrijving via abstracts. Het resultaat ziet u in het programma. Behalve de Bob van Beek-prijs, bestaat het programma uit 23 presentaties. De ochtend is gereserveerd voor 'state-of-the-art' voordrachten en in de middag komen specifieke onderwerpen aan bod in 9 verschillende sessies. Het programma is zodanig opgesteld, dat presentaties uit de praktijk en de wetenschap elkaar gelijk afwisselen. Hopelijk levert dat voldoende stof voor discussie op.

Dat de twee groepen arbeidshygiënist zeer gebaat zijn bij een goede samenwerking wordt geïllustreerd door de stelling van een recent gepromoveerd arbeidshygiënist, die reeds lange tijd bij een arbodienst werkzaam is: 'De arbowereld kan een wetenschappelijke fundering onder haar activiteiten goed gebruiken in een tijd waarin deskundigen steeds nadrukkelijker wordt gevraagd om verantwoording af te leggen over hun bezigheden'. (Wendel Post, 1999. Chronic Non Specific Lung Disease in the workforce: impact and identification of CNSLD, Proefschrift, stelling 10, Rotterdam.)

Dr. Paul Swuste, voorzitter symposiumcommissie
Drs. Peter van Balen, voorzitter NVvA